

Hódolat Menahem Presslernek

International Classical Music Awards díjkiosztó Tamperében

Emlékezetes sikert aratott az International Classical Music Awards (ICMA) első díjkiosztó gálakoncertje. Április 6-án, a Tamperei Filharmónia koncerttermében 1600 néző ünnepelte a zongoraművészek doyenjét, a Beaux Arts Trio alapító tagját, az életműdíjjal kitüntetett, nyolcvannyolc esztendő Menahem Presslert; Esa-Pekka Salonen pedig Helix című saját kompozícióját vezényelte. A jövő évi díjkiosztónak a franciaországi Nantes ad otthont.

◆ Retkes Attila / Tampere

Az International Classical Music Awards az 1990-es évek végén létrejött Cannes Classical Awards (CCA) jogutódjának tekinthető. A dél-francia üdülőhelyen minden év januárjában, a Midem zenei szakkiállítás és vásár társrendezvényeként adtak át klasszikus zenei díjakat, majd 2004 és 2010 között az egyre rangosabbá váló díjkiosztót – a hivatalos program részeként – Midem Classical Awards néven rendezték. Tavaly a Midem bejelentette, hogy a hanglezárási recesszió miatt nem tudja tovább finanszírozni a jelentős szervezési és logisztikai feladatokkal járó díjkiosztót. Remy Franck, a zsűri luxemburgi elnöke, a Pizzicato magazin főszerkesztője azonban úgy döntött, hogy intézményi háttér nélkül is tesz egy kísérletet a díj folytatására. Erőfeszítései sikerrel jártak, mert Tampere városa, a helyi koncertterem és a szimfonikus zenekar menedzsmentje vállalta, hogy megrendezik a 2011. évi gálaestet. A zsűri összetétele sem változott: a tizenkét tagú testületben a közép-európai régiót Franz Patay, a bécsi székhelyű International Music and Media Centre főtítkára, valamint (a Gramofon alapítójaként és felelős kiadójaként) e cikk szerzője képviseli. Egyetlen dolog módosult: az időjárás –

a Cannes-ban megszokott januári tavasz helyett áprilisi tél várt ránk a Helsinkitől 160 kilométerre fekvő finn városban.

Mozarttól a kortárszenéig

A díjkiosztó gálán az elképesztő vitalitású **Menahem Pressler** egy Mozart-zongoraversenyt játszott, az év művészenek választott finn zeneszerző-karmester, **Esa-Pekka Salonen** pedig Helix című, modernségében is érdeklődő, hatalmas előadói apparátust igénylő darabját vezényelte. Az év fiatal művészeként díjazott francia pianista, a huszonhat esztendő **David Kadouch** Mendelssohn, míg a Chandos hanglemezkiadót képviselő ifjú brit zongorista, **Philip Edward Fisher** Prokofjev egyik zongoraversenyt választotta. A versenymű-kategória idei győztese, a huszonhét éves német hegedűművész, Lena Neudauer egy Schumann-fantáziát játszott; Folke Gräsbeck zongoraművész – a svéd BIS kiadó felkérésére készül, ugyancsak díjazott Sibelius CD-összkiadás művészeti vezetője – pedig a finnek nemzeti zeneszerzőjének ritkán hallható Zongoraötösét szólaltatta meg – vonósenekari kísérettel. Az est karmestere (a Salonen-darabot leszámítva) a Tamperei Filharmonikusok zeneigazgatója, Hannu Lintu volt. A finn közszolgálati rádió élőben közvetítette a gálakoncertet, amit az elmúlt hetekben már német, orosz és luxemburgi rádiók is sugároztak, s várható, hogy a European Broadcast Union (EBU) hálózatának köszönhetően legalább húsz-huszonöt ország zenebarátaihoz jut el a felvétel. Remy Franck zsűrielnök Tamperében azt is bejelentette, hogy a 2012. évi ICMA-díjkiosztót május 15-én, a franciaországi Nantes-ban rendezik majd, ahol a házigazda zenekart (Orchestre National des Pays de la Loire) a világhírű karmester, John Axelrod vezényli.

A Beaux Arts Trio legendája

Néhány kollégámmal együtt lehetőségem nyílt rövid interjút készíteni Menahem Presslerrel, aki mindössze egy napot töltött Finnországban. A nyolcvannyolc évesen is

Esa-Pekka Salonen beszédet mond a díjkiosztón

Fotó: Martin Hoffmeister

Menahem Pressler a gálakoncerten, a Tamperei Filharmonikusokkal

fáradhatatlan, a Nyugati part, a Keleti part, Európa és Ázsia között folyamatosan utazó zongoraművész a Gramofonnak először magyar pályatársairól beszélt. „Voltak időszakok, amikor annyi nagyszerű magyar muzikussal dolgoztam együtt, s annyira sokat tanulmányoztam Bartók és Kodály művészetét, hogy szinte tiszteletbeli magyarnak éreztem magam” – mondta mosolyogva Pressler, aki bloomingtoni tanártársaira, Starker János gordonkaművészre és a néhány éve elhunyt Sebők György zongoraművészre emlékszik legszívesebben. „Az 1950-es évek elején, amikor az ambiciózus bloomingtoni polgármester elhatározta, hogy az álmos kisvárost a világ zenei életének egyik központjává alakítja, bizony nem sokan hittek a tervben, de az Indiana University az elmúlt fél évszázadban sokszorosan bizonyított. Örülök, hogy én is részese lehettem ennek a sikertörténetnek. Mindig nagyon komolyan vettem a tanítást – világsztár zenészként, a Beaux Arts Trio fénykorában is mindent elkövettem, hogy ne maradjanak el az óráim” – emlékszik vissza pályafutásának egyik legfontosabb területére a zongoraművészek doyenje.

Menahem Pressler a kelet-németországi Magdeburgban született és nőtt fel, zsidó polgári családban. 1939-ben, a hitleri diktatúra elől Palesztinába menekült, majd 1946-ban, a San Franciscó-i Nemzetközi Debussy Zongoraverseny megnyerésével indult a karrierje. Megbocsátott a náci Németország bűneiért, ma is anyanyelvénél beszél németül, de ottani koncertjeinek honoráriumát – izraeli feleségével egyetértésben – mindig zsidó jótékonyági szervezeteknek ajánlja fel. Egy évtizedes szólókarrier után, 1955-ben alapította meg a Beaux Arts Triót, s azon kevesek közé tartozik, akinek a kamarazene hozta meg a világhírnevet. „Szerencsésnek érzem magam, mert valami sokkal mélyebb, bensőségesebb zenei világot ismertem meg a triózásban, mintha egész életemben csak virtuóz szólóda-

rabokat és versenyműveket játszottam volna” – mondja Pressler, aki változó muzsikustársakkal 2008-ig vezette a triót. Gyakran adott elő zongoraötöseket is, amelyekben a többi között az Emerson, a Juilliard és a Cleveland Vonósnégyes volt a partnere.

Mehahem Pressler szerint a hanglezkiadás elhúzódo válsága nem fenyegeti a világ zenei életét. „Első felvételeim még gramofonlemezre készültek, aztán végigéltam az LP, majd a CD-korszakot; s igazán nagy tapasztalat birtokában mondhatom, hogy technológiák jönnek-mennek, de a koncertteremben átélhető varázslatot semmilyen hanghordozó nem tudja pótolni.”

A finn példa

Hannu Lintut, a gálakoncert karmesterét arról kérdeztem, hogyan sikerült elérni, hogy egy 200 ezer lakosú iparvárosból, Tampereből fontos, nemzetközileg is jegyzett kulturális központ legyen. A válasz igen egyszerű és bizonyos szempontból irigylésre méltó. „Ha Finnországban költségvetési megszorításokra van szükség – és ez alól mi sem vagyunk kivételek –, fel sem merül, hogy az oktatáson, a tudományon vagy a kultúrán spóroljanak, mert a döntéshozók is tudják, ez olyan, hosszú távú befektetés, ami biztosan megtérül, és az ország gazdaságát is segíti majd. A finn művészetoktatás ma a legjobbak közé tartozik Európában, s az is példamutató, hogy a helyi önkormányzatok, így a tamperei polgármesteri hivatal is milyen jelentős részt vállal a kultúrafinanszírozásban” – mondja a dirigens. Bizony, az Európai Unió más tagállamaiban is követendő lehetne a finn példa. ■

Bővebb információ és az idej díjazottak teljes listája:

www.icma-info.com

Zempléni Fesztivál huszadszor

Augusztus 12–20.

Idén huszadik alkalommal rendezzük meg a Zempléni Fesztivált. Annak ellenére, hogy a főtámogató visszalépett és ezért rövidebb a fesztivál, a lécet – mint az eddigi években – most is igen magasra tettük: 2011-ben is sokszínű, minőségi program várja az idelátogató zene- és kultúrabarátokat. A változatosság a megjelenő műfajokra és a programok jellegére egyaránt vonatkozik, hiszen komolyzene, népzene, világzene és jazz

szól a kilenc nap alatt. A nagy koncertek mellett a fesztivál egyediségét, varázsát jelentő kamarakoncerteken, kirándulókoncerteken, gasztronómiai kalandokkal, borkóstolóval, vacsorával egybekötött zenés esteken vehet részt az, aki Magyarország egyik legszebb vidékén tartalmas kapcsolódásra vágyik. Súlyt helyeztünk idén is arra, hogy csábító családi programokat biztosítsunk; ilyen például a tavaly már óriási sikerrel megrendezett ismeretterjesztő hangverseny, a Megérthető zene, amelynek témája a Liszt-évben a Mazeppa szimfonikus költemény lesz. A huszadik alkalommal megrendezendő fesztiválra részben az eddigi évek legsikeresebb produkcióinak fellépői látogatnak vissza, és természetesen idén is célunk a fiatal művészgeneráció bemutatása. Vashegyi György és együttese korhű hangszeren szólaltatják meg Johann Sebastian Bach műveit a szerencsi katolikus templomban, Baráti Kristóf hegedűművész a fesztiválapító Liszt Ferenc Kamarazene-kar kíséretével a zárókoncerten lép fel. A rátermett pályakezdők szerepeltetése a jazzvonalra is érvényes: a

Művészetek Palotájában tavaly megrendezett Jazz Showcase alkalmával feltűnt formációkat, zenészeket hívtunk meg a műfaj nagy öregjei mellé. A Zempléni Fesztivál abban is különleges, hogy egyedi, szinte csak itt látható produkciókat mutat be, legyen szó komolyzenéről, jazzről vagy populárisabb, könnyedebb műfajokról. Miklósa Erika olyan áriákat énekel a nyitókoncerten, amelyeket az előadásában máshol nem gyakran hallani, Rost Andreát a Pannon dalok című esttel hívtuk meg. A különleges jazz-programok közül az idén huszonöt éves Magyar Jazz Quartetet érdemes kiemelni, valamint a Benkó Dixieland Bandet, amely Louis Armstrong-émlékkoncerttel lép fel Satchmo születésének 110., halálának 40. évfordulója tiszteletére. Ugyanis – ahogyan azt közönségünk megszokhatta – az éppen aktuális évfordulókhoz kapcsolódó események rendszeresen helyet kapnak a fesztivál programjában. Az idei Liszt-évben érdekes módon közelítjük meg a Magyar rapszódiaikat: különböző feldolgozásban, hangszerelésben mutatjuk be azokat az eredeti zongorás változattól a kamarazeneekari és a jazz-feldolgozásig, a népzenei-cigányzenei gyökereket is megmutatva. Szintén Liszttel kapcsolatos Fülei Balázs zongoraestje, valamint a Liszt a miénk című koncert a tolcsvai Oremus Szalonban, melynek műsora a Bartók Béla és Szita Oszkár által összeállított azonos című könyv részleteit Liszt legszebb dalaival párosítja.

Idén augusztusban is érdemes Zemplénbe látogatni, találkozzunk Zemplénben!

Turjányi Miklós fesztiváligazgató

A Zempléni Fesztivál hivatalos honlapja: www.zemplenfestival.hu

JÚNIUS 30-IG JEGYVÁSÁRLÁSI AKCIÓ HÚSZ SZÁZALÉK KEDVEZMÉNNYEL

„Legnagyobb tőkénk a kultúránk”

Négy szimfonikus és kamarazenekart lát vendégül a huszadik Zempléni Fesztivál, valamint olyan nagyszerű művészeket, mint Rost Andrea, Miklósa Erika, Szakcsi Lakatos Béla, a Benkó Dixieland Band. Az alábbiakban Hollerung Gábor művészeti igazgató hívja fel a figyelmet a rendezvénysorozat kiemelkedő eseményeire, és arra, milyen óriási szerepe van a Zempléni Fesztiválnak a régió eddigi fejlődésben, milyen lehetőségeket rejt még magában.

Forrás: Budafoki Dohnányi Zenekar

Hollerung Gábor: a kultúra rendkívül erős árucikk

A huszadik Zempléni Fesztiválon, részben a közönség kívánságának eleget téve, az elmúlt húsz év legemlékezetesebb produkcióinak néhány közreműködője látogat vissza. Emlékezetes Miklósa Erika és Szakcsi Lakatos Béla közös estje, a Mozart másképp. Ezúttal az ünnepelt szoprán nem jazzesített Mozartot, hanem olyan szerepből énekel a nyitókoncerten (a Budafoki Dohnányi Zenekart Hollerung Gábor dirigálja), amelyet még sosem alakított színpadon: Gara Mária híresen nehéz áriáját Erkel Hunyadi László című operájából; emellett Violetta nagyáriáját is megszólaltatja Verdi Traviatájából. Az est első műsorszámaként Erkel egy kései szerzeménye, az Ünnepi nyitány csendül fel, amely a Nemzeti Színház fennállásának ötvenedik évfordulójára készült, és amelyet Hollerung Gábor – sokakkal ellentétben – nagyszerű kompozíciónak tart. A művészeti vezető számára nagy örömet jelentett, hogy A megérthető zene koncert zajos sikert aratott a tavalyi évben; a Liszt-év alkalmából idén a képszerű, izgalmas, asszociációkban gazdag szimfonikus költeményt, a Mazeppát mutatják be a magyarázattal egybekötött hangversenyen.

„Idén négy zenekart látunk vendégül – mondja a művészeti vezető. A fesztiválalapító Liszt Ferenc Kamarazenekar a rendezvénysorozat szellemi örökségének szimbóluma. A Budafoki Dohnányi Zenekar rezidens együttesnek tekinthető, Vashegyi Györgyöt és csapatait, az Orfeo Zenekart

és a Purcell Kórust pedig azért tartottuk fontosnak meghívni a Bach-estre, mert úgy gondoljuk, a stílári és műfaji sokszínűség jegyében a korhű, autentikus régizene-játéknak is fontos a rendszeres jelenléte a fesztiválon. Nagy öröm számunkra, hogy a régió együtteseinek közül az idén jubiláló Reményi Ede Kamarazenekart látjuk vendégül. A fennállásának harmincadik évfordulóját ünneplő miskolci együttes két kiemelkedően tehetséges fiatal muzsikussal, Nagy Judit fuvolistával és Szokolay Ádám zongoristával játszik majd – ők a tavalyi Crescendo Nyári Akadémia versenyén hívták fel magukra a figyelmet.”

„Olyan pillanatban vagyunk, amikor mindenkinek, a kultúrpolitikának is számot kell vetni azzal, hogy mit preferál – folytatja Hollerung Gábor, már a fesztivál helyzetére, szerepére térve. – Óriási eltolódások alakultak ki a hazai fesztiváleben; finanszírozás és támogatás terén

sajnos az a gyakorlat alakult ki, hogy az első megjelenés határozza meg a jövődet. Ez a fesztivál egészen kis költségvetéssel indult a hős korban, 1992-ben, és mindig rendkívül költséghatékonyan működött. A két évtized alatt viszont sokszorosan kinőtte magát, nézőszámában, hangverseny-számában, finanszírozásban, a költségvetést azonban még ma is a sok évvel ezelőttihez mérik. Amit az elmúlt húsz év alatt sosem ismert fel a mindenkor vezető: a kultúra gazdaságélénkítő hatású. Természetesen a turizmus közbeiktatásával – amelynek viszont itthon máig nincs a nemzetközi trendek magyarországi alkalmazását felismerő gazdája. A nyári fesztiválok nem elsősorban a művészet és a művészek egy plusz megnyilvánulási lehetősége, sokkal inkább egy lehetőség arra, hogy olyan embereket nyerjenek meg a művészetnek, akik év közben erre valószínűleg nem lennének kaphatók; olyan térségekben, ahol egyébként nem élénk a művészeti élet. A Zempléni Fesztiválnak döntő szerepe volt abban, hogy ez a régió óriási mértékben fejlődött. Olyan fesztiválokat kell támogatni, amelyek turizmust gerjesztenek, magas színvonalú művészettel, a közönség érdeklődését kielégítő, lehetőleg minden generációnak szóló változatos programokkal. A Zempléni Fesztivál ilyen. A kultúra rendkívül erős árucikk, hatalmas vonzerőt jelenthet. Az országon múlik, felismerjük-e, valójában mekkora tőkénk a kultúránk.”

Kis magyar Salzburg

A záró hangversenyen hagyományosan a fesztiválalapító Liszt Ferenc Kamarazenekar játszik. Az izgalmas és szép muzsikákat tartalmazó műsorban, a Liszt-év alkalmából egy magyar rapszodiát is előadnak Wolf Péter átíratában, Baráti Kristóffal pedig Mendelssohn kevésbé ismert d-moll hegedűversenyét szólaltatják meg a sárospataki református templomban. Rolla Jánost kérdeztük.

„A Liszt Ferenc Kamarazenekar megalakulásakor a név még a zeneakadémiára utalt, hiszen annak kebelében működünk – mondja a negyvennyolc éve alapított zenekar művészeti vezetője. – Később kiléptünk az alma materből, a zeneszerző áttétel nélkül is névadónk lett. A Liszt-év kapcsán szerettünk volna olyan művet műsorra tűzni, amely hozzá kapcsolódik, ezért kértük fel Wolf Pétert, hogy írjon át néhányat Liszt magyar rapszodiái közül. Hat készült el,

remekül sikerültek, lemezt is kiadtunk ezekből, számosat játszanak más kamarazenekarok is. A Zempléni Fesztivál zárókoncertjén az egyik leghíresebbet, a Másodikat adjuk elő, egyebek mellett Mendelssohn d-moll hegedűversenyével, a rendkívül tehetséges Baráti Kristóffal.”

Rolla János sokszor hívta fel a figyelmet a Budapest-centrikusság veszélyeire. Úgy került a zenekar Szolnokra is – meséli; igyekeztek ott is olyan zenei életet pezsdíteni, mint Budapesten. A Zempléni Fesztiválban is hasonló lehetőségeket látott. „Ez a régió nagyon fontos része az országnak – mondja –, fejleszteni kellene, mellé kellene állni. Olyan értékes műemlékek és hagyományok kapcsolódnak hozzá, amelyekre méltán lehetünk büszkék, ezeket meg kellene mutatni. A Zempléni Fesztivált tizenkét alkalommal rendezte a Liszt Ferenc Kamarazenekar, akkor is már számos fórumon hangoztattuk ennek a kezdeményezésnek a jelentőségét. Azzal, hogy Zemplén támogatást kapna, Budapest nem vesztené semmit. Az Európai Unió határára található helyszínről, fesztiválról van szó, szeretnek az emberek kifele tekinteni, jóval nagyobb publicitást élvezhetne. Olyan reményeim voltak, hogy ebből a rendezvényorozatból kis magyar Salzburgi Fesztivált lehetne csinálni, mert a helyszínen erre predesztinálja. A Liszt Ferenc Kamarazenekarral végigjártuk a világot, de például sehol nem találkoztam hasonlóan jó szabadtéri akusztikával, mint amilyen a sárospataki vár udvara. Kitűnőek a kisebb helyszínek települései is, a karcsai templom egy ékszerdoboz! A mádi zsinagógát felújítottuk, az is látványossággá vált. És persze ott van a tokaji bor, de emellett is rengeteg minden indokolja, hogy ezt a vidéket fejleszteni kellene, nem pedig a legelmaradottabb régióknak nevezni. Ideje volna ezt a kezdeményezést központilag is észrevenni.”

Augusztus 20., 20.00 óra
Sárospatak – Református templom

Forrás: Interkultur Hungária

LISZT A MIÉNK!

Liszt Ferenc személye és zenéje elevenedik meg Megyesi Schwartz Lúcia (képünkön), Simon Izabella és Oberfrank Pál estjén a tolcsvai Oremus Szalonban. Az izgalmasnak ígérkező színes műsor apropója egy 1936-ban megjelent kötet. „Biztosan mindenkinek vannak olyan könyvei, amelyek sokáig várnak arra, hogy kézbe vegyék őket. Nekem ilyen a Liszt a miénk! című kötet,

amelyet otthon, már nem emlékszem, milyen megfontolásból, egyszer csak leemelttem a polcra – meséli Megyesi Schwartz Lúcia. – Nem is sejtettem, hogy ilyen régi; 1936-ban, Liszt halálának ötvenedik évfordulóján jelent meg a Dante kiadónál. Több szerző írásait tartalmazza, többek között Hubay Jenőét, Bartók Bélát, Szita Oszkárét és másokét. A Liszt Növendékek Emlékbizottsága adta ki, ennek megfelelően sok olyan írás is helyet kapott benne, amelyben első kézből vagy közvetett információk alapján idézik meg Liszt Ferenc alakját. Anyyra színesek ezek a beszámolók, hogy az olvasó szinte látja maga előtt a zeneszerzőt, amint például a Nemzeti Színház vagy az árvízkárosultak javára adott koncerten megjelenik „magyar köntösben, aranyzsi-

nózzal, meggyszín Zrínyi-dolmányban, kordován csizmában, sarkantyúval, lobogó hajjal!” Ez a személyes megközelítés ragadott meg, mert én is úgy érzem, hogy Liszt az enyém, Liszt a miénk. És nem csak mi, magyarok érezzük így, hanem köztudottan ő is magyarnak vallotta magát. „Én is fia vagyok e megtörhetetlen nemzetnek, melyre hiszem, még jobb napok is várnak” – írta e ma is aktuális sorokat 1838-ban, Velencében. Ennek a könyvnek a hangulatához kapcsolódik a tolcsvai Oremus Szalonban előadandó műsorunk, amelyhez partnernek Simon Izabellát kértem fel. Liszt nagy költők verseire írt dalait szólaltatjuk meg, olyan gyöngyszemeket, mint A három cigány (A cigányzene ópium, melyre sokszor szükségem van – írja a kötetben Liszt), a Loreley (Heine), az Oh, quand je dors (Victor Hugo), a Der Fischerknabe (Schiller) és a Freudvoll und Leidvoll, mely Goethe megzenésített költeménye. A dalok csokrát három Consolation színesíti Simon Izabella előadásában, valamint a könyv szemelvényei, amelyeket Oberfrank Pál színművész olvas fel. Nem lesz „nehéz” műsor, inkább olyan, amely kellemes és tartalmas kikapcsolódást nyújt, alkotóóriások szellemi társaságába invitálva, az általuk teremtett örök értékeket bemutatva.”

Augusztus 17., 17.00 óra
Tolcsva – Oremus Szalon

Forrás: Gramofon-archív

Bach jegyében

Gyönyörű műsorral érkezik a szerencsi katolikus templomba Vashegyi György és két együttese, a korhű hangszereken játszó Orfeo Zenekar, illetve a Purcell Kórus. Bach alkotásait szólaltatják meg: kantátákat és zenekari műveket, olyan különleges hangszert középpontba állítva, mint az oboa d'amore.

„Az elmúlt szezonban bérletet rendeztünk a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében Bach kantátáiból. Zemplénbe az itt előadottakból választottunk ki kettőt, a 94. és a 113. számúakat – mondja Vashegyi György. – Utóbbi jellegzetessége, hogy fontos szerepet játszik benne az oboa d'amore. Ez a hangszer mélyebb fekvésű oboa, jellegzetesen lipcsei hangszer, az 1700-as évek elején terjedt el Németországban, édes, gyöngéd hangjáról nevezetes, innen ered neve is. Bach kedvelte, elsősorban szerelemmel, szeretettel összefüggő szövegekhez használta, a h-moll misében a Kyriében is fontos szerepet szánt neki, valamint a Máté-passióban is. Versenymű is készült rá, mi ezt adjuk elő Zemplénben Hamar Gergely közreműködésével. Bach 1729-ben vette át a Telemann által alapított lipcsei Collegium Musicum együttes irányítását, amellyel rendszeresen játszania kellett a Zimmerman Kávéházban. Ehhez nagy mennyiségű versenyműre volt szüksége, ezért a régebben írtakat elővette, és csembalóversenyként adta elő. Mint oly sok versenyműnek, az A-dúr oboa d'amore-versenynek sem maradt fenn az eredeti kézírata, csupán az A-dúr csembalóversenyről tudható, hogy eredetileg erre a különleges hangú-hangulatú hangszerre készült mű átírata.”

Vashegyi György és együttese (képünkön) harmadszor lépnek fel a Zempléni Fesztiválon. A műsorban a híres

Forrás: Orfeo Zenekar

h-moll szvitet is megszólaltatják, Kertész Ildikó közreműködésével. A kantátákat a Bach-korabeli lipcsei gyakorlatnak megfelelően adják elő, azaz kis énekegyüttessel, a szóló tételeket is a kórus egy-egy tagjával énekeltetve: Szutrély Katalinnal, Nagy Bernadettel, Kálmán Lászlóval és Csizmár Dáviddal. A közönség természetesen kézhez kapja az énekelt művek szöveggönyvét, így még közelebb kerülhet a szerencsi katolikus templomban felcsendülő művekhez.

Augusztus 19., 20.00 óra
Szerencs – Katolikus templom

BIZTOS SZÍNVONAL – JAZZBEN IS

A fesztivál idén sem fukarkodik a jazzprogramokkal; szinte minden napjára jut koncert, sőt, olykor kettő is. Négy település: Sárospatak, Tokaj, Sátoraljaújhely és Erdőbénye ad otthont a most is a legkülönbébb stílusokat képviselő, már nagy hírű vagy nemsokára nevéssé váló produkcióknak. Rögtön a kezdőnapon különlegesség várja a sárospataki Gödörbe

látogatókat, akiket a német **Jörg Hegemann** (képünkön) szórakoztat majd. Hegemann számára nem kell jobb ajánlólevél, mint hogy part-

nere volt Joe Murányinak, a 2004-es Sárospataki Dixie és Blues Fesztiválon való fellépését követően pedig megkapta a „legfeketébb” fehérr boogie-woogie-zongorista címet. Ő másnap Erdőbényén ismételt. Augusztus 14-én Tokajban a Benkó Dixieland Band szalutál a 110 éve született Louis Armstrong emléke előtt, egy nappal később pedig az ifjú Csemer Boglárka Quartet mutatkozik be a pataki Patkó Caféban. 17-én a huszonöt éves Magyar Jazz Quartet, vagyis Szakcsi Lakatos Béla, Csepregi Gyula, Vasvári Pál és Kőszegi Imre adja elő régi és új szerzeményeit a tokaji Kossuth téren, 18-án a Kéknýúl Hammond Band ad lendületet a Patkó Café vendégeinek lemezbemutató koncertjével, 19-én pedig két program is lesz: Sátoraljaújhelyen a Jazz Steps zenekar swingbulival, Tokajban a Tzumo–Egri Quartet modern jazzkoncerttel várja a publikumot. A zárónapon, 20-án a csodás ifjú tehetség, Hodek Dávid dobos és triója mond búcsút Sárospatakon a rendezvénysorozat közönségének abban a reményben, hogy a Zempléni Fesztivál egy évvel később megkezdheti fennállásának harmadik évtizedét, s benne a jövőben is olyan hangsúlyos szerepet kap az improvizatív zene, amelyet mindig is élvezett – a jazzrajongók legnagyobb örömére.

Varietas delectat

Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál másodszor

A változatosság gyönyörködtet – ez az ars poeticája a Kaposvári Kamarazenei Fesztivál ötletgazdájának és művészeti vezetőjének, Kokas Katalinnak, akinek ismét sikerült a nemzetközi élvonalat mozgósítania az augusztus 12. és 20. között megrendezendő eseménysorozatra. Jó hír, hogy az idei rendezvény legtöbb koncertjének már a fantasztikus akusztikájú Szivárvány Zeneház ad helyet, valamint számos akció segít eljutni Kaposvárra azoknak is, akik nehezen tudják megteremteni hozzá a feltételeket.

❖ Várkonyi Tamás

Kokas Katalin nem törekedett zenetörténeti koncepció vagy más tematika köré szerkeszteni a koncertek műsorát. Azt tartotta szem előtt, melyik mű melyiket „vonzza”, melyik művész melyik alkotást játssza szívesen, ki kivel illik össze. A fesztivál létrehozását a kamarazenei műfajok mellőzöttsége hívta életre, így a műsorok összeállításánál nem riadt vissza a kamarazene slágereitől. „A műsor gerincét a kamarazene klasszikusai alkotják, amelyeket azért tartottam fontosnak beavogatni, mert – sajnos – ezek is ritkán hangzanak el koncerteken – mondja Kokas Katalin. – Valamennyi kor képviselteti magát, a reneszánsztól napjainkig. Az ismert zongoranégyesek, vonósnégyesek, szonáták sorát ritkán játszott művek színesítik.

A tavalyi rendezvénysorozathoz képest jóval több régizene fog szólni, ráadásul korhű hangszereken. A legkiválóbb

régizenei specialistákat hívtuk, hogy szólaltassák meg Frescobaldi, Couperin, Carissimi és mások szerzeményeit. Yury Martinov fortepiano-művész a moszkvai Csajkovszkij Konzervatórium professzora, a régizenei tanszéken is tanít, zseniális művész, régóta ismerjük. Jonathan Cohen szintén kiváló billentyűs művész – őt már tavaly megismerhette a Kaposvárra látogató közönség –, Nagy-Britannia egyik legjobb és legsokoldalúbb muzsikusa, aki a 2010–2011-es évadban Monteverdi-operákat dirigált rangos brit társulatoknál, valamint a Felvilágosodás Korának Zenekarát is vezényelte. Nicolas Altstaedt szintén járt már itt, ő is a barokk zene szakavatott tolmácsolója. Lehetetlen azonban felsorolni valamennyi művészt és érdekeiket – honlapunkon minden információt megtalál az érdeklődő.”

A művészeti vezető, Kokas Katalin

Forrás: Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál

Kelemen Barnabás a nevét viselő kvartettel is fellép

Három Perényi együtt

Érdekes koncertnek ígérkezik az augusztus 13-ai, amelynek első felében Schubert C-dúr vonósötöse csendül fel, a második részben pedig Bartók népzenei fogantatású kompozíciói, majd a Jánosi együttes közreműködésével mutatják be, milyen népzenei kincsből merített a magyar zeneszerző. Ekkor különleges felállásban hangzik el Bartók Román népi táncok című ciklusa: Perényi Eszter hegedűművészt Kelemen Barnabás kíséri – zongorán. A református templomban a három Perényi lép fel, együtt: Eszter, Miklós és Benjámín egy Rahmanyinov-triót szólaltat meg. Perényi Miklós játszik a zárókoncerten is, ami rendhagyó lesz abból a szempontból, hogy három félidős lesz, délután kezdődik, és a tűzijáték után fejeződik be. A záróest középső „felvonásában” Jozef Haszid hegedűművésznek állítanak emléket: azokat a műveket szólaltatják meg, amelyek a skizofréniája miatt húsz éves kora körül visszavonult, és huszonhét évesen elhunyt lengyel hegedűművész-zsenitől hangfelvételen fennmaradtak. „Heifetzek százévente, Haszidok kétszáz évente születnek” – nyilatkozta róla Kreisler. Ugyanezen az esten Villa-Lobos Bachianas

KAMARAZENE: EGY FALAT KENYÉR

Az argentin José Gallardo zongoraművész tavaly is részt vett a fesztiválon, idén többek közt argentin tangót játszik egy éjszakai koncerten, a záró hangversenyen pedig Perényi Miklóssal adja elő Schubert Arpeggione-szonátáját. „A kaposvári fesztivál erőssége a baráti légkör és a közönsége – mondja Gallardo –, amely nem sznobizmusból látogatja a koncerteket, hanem azért, mert jó zenét szeretne hallani, kiváló előadásban. Számomra érték az is, hogy nagyszerű új zenész kollégákat ismerhetek meg itt. A kamarazene Argentínában is mellőzött műfaj, de ez világszerte jellemző. Egyoldalúnak tartom, hogy a közönség a szimfonikus repertoárt részesíti előnyben, hiszen a legtöbb zeneszerző életművében a kamarazene van túlsúlyban. Zenészek között elsődleges fontosságú a kamarazene művelése, hiszen ebben az intim műfajban árnyalatgazdagabban tudnak kommunikálni, mint a nagy apparátusra írt alkotásokban. Úgy kell a kamarazene, mint egy falat kenyér.”

Brasileiras művének két tétele hét csellón és három brácsán hangzik el – Perényi Miklós, Rohmann Ditta, Jonathan Cohen és Nicolas Altstaedt mellett a fesztivál-igazgató, az Erkel Ferenc Kamarazenekar egykori szóloccsel-listája, Bolyki György is hangszeret ragad.

Érzelmi sokk

Fesztes tempót diktálnak a művészek: a napi két koncerten több tucat mű hangzik el a kilenc nap alatt. A művészeti vezető nem rejti véka alá: olyan érzelmi sokk előidézése a célja, amely a következő Kaposvári Fesztiválíg feltölti a látogatót. Ennek érdekében sikerült hazacsábítani Frankl Pétert, de – hogy csak néhány magyart említsünk – fellép többek között Keller András, Kocsis Zoltán, Lendvai József, az Amadinda, valamint a Kelemen-kvartett is. A két éve alakult vonósnégvest Kelemen Barnabás, Kokas Katalin, Kokas Dóra (Kati húga), valamint Homoki Gábor (Kati és Barnabás zeneakadémiai növendéke) alkotja, és máris bejutottak a világ két legrangosabb versenyére. Az ausztrál verseny döntőjébe nyolc kvartettet, az olaszországi huszonháromat válogatott be a zsűri, a döntőket júniusban és júliusban rendezik.

A Mahler-évben Gustav Mahler dalai mellett a nőként és zeneszerzőként is különleges Alma Mahler dalai is elhangzanak. A Strém-emléknap megrendezésével a fesztivál megemlékezik a 2005-ben elhunyt hangversenyrendezőről is. Meghalt Strém, oda a kamarazene – mondja Kokas Katalin, arra célozva, milyen sokat tett Strém Kálmán a magyar kamarazenei hagyomány ápolásáért, ugyanakkor hangsúlyozva – Jakobi Lászlóra is utalva –, hogy még vannak hangversenyrendezők, akiknek fontos ez a műfaj. „Mivel Strém Kálmán rengeteget tett a kortárs zene és a közönség kapcsolatának ápolásáért, az emléknapon főleg kortárs és 20. századi alkotások csendülnek fel, valamilyen könnyen befogadható, nagy mű; például Steve Reich Tehillimje, Schönberg énekest is foglalkoztató II. vonósnégysége, Ligeti I. vonósnégysége, Messiaen híres Kvartettje. A mintegy hetven közreműködő több mint fele vállalta, hogy a koncertek közti időkből tanít is; a Zeneakadémián és más egyetemeken meghirdették ezeket a kurzusokat, az aktív hallgatókat meghallgatáson választjuk ki.”

A művészeti vezető elmondja: Kaposváron megnyílt a nemrég felújított gyönyörű gyógyfürdő, hatalmas úszóparkkal, csúszdákkal, ami a koncertek között remek kikapcsolódást nyújthat. Először Kaposváron hirdették meg a bérleteket, mert először a helyieknek szerettek volna lehetőséget biztosítani a jegyvásárlásra. Az első pár hét alatt nyolcvan teljes bérlet fogyott el Kaposváron, Budapesten, az árusítás első pillanataiban rögtön hűs kelt el. Legfeljebb 450 ember fér be a nagyszerű akusztikájú, szintén a közelmúltban felújított Szivárvány Zeneházba, érdekes tehát sietni. ■

A Kaposvári Kamarazenei Fesztivál hivatalos honlapja:

www.kaposfest.hu